Q. D. B. V.

QVATVOR HYPOMNEMATA,

Ad veterem Thuringiae hiſtoriam pertinentia,

Quae

PRAESIDE

CONRADO SAMVELE SCHVRZFLEISCHIO,

diſquirenda proponit

M. GEORG. CHRIST. EILMARVS,

Mulhuſi-Thuringus,

Ad D. XIX. Nov. M DC XXCVII.

CVM PRIVILEGIO SEREN. EL. SAXON.

Diſputatio XVII.

LIPSIAE, Apud NICOLAVM SCIPIONEM.

cIↄ Iↄ c XCIIX.

I.

POſtqvam Thuringia regnum eſſe deſiit, pars eius in provinciam redacta, et *Auſtraſiae* addita eſt, regnante in Mediomatricibus Theoderico, huius nominis primo, eoqve Clodovaei M. filio, qvi Francos Orientales ditione ſua complectebatur. Pars delata eſt ad Saxones, Francorum in debellando Rege Hermenfrido ſocios, qvi iuxta Viſurgim incolebant, atqve ad eum regno evertendum incitati, vires et arma coniungebant.

Procopius, ſcriptor horum peritus temporum, in toga belloqve verſatus, et Beliſario Juſtiniani Imp. militiae praefecto a conſiliis, lib. I. de bello Gothorum. *Gregorius Turonenſis, Antiſtes, antiqviſſimus, idemqve primus ex Francorum* gente *Hiſtoricus Chriſtianus*, hiſtor. lib. III. c. 4. 7. 8. *Scriptor vetuſtus de geſtis Francorum* cap 22. *Aimoinus* lib. II cap. 9. *Witichindus Corbeienſis, monachus diligens perinde ac doctus*, annal. lib. I. *Quo tempore Romanorum Imperator ſurebat Juſtinianus Magnus, Romae Pontifex Bonifacius II. Antiſtes et primas Galliae Remigius. In regno Franciae poſt Clodovaei M. exceſſum diviſo, tum ſumma poteſtate erant Theodericus I. Childebertus et Clotharius, ſublato iam eorum fratre Clodomere, filiisqve eius crudelitate patruorum Childeberti et Clotharii interfectis*, apud Turonenſem lib. III. c. 18. *Simul in Hiſpania regnabat Amalaricus: in Italia ſummam rerum tenebat Athalaricus, idemqve ſucceſſor Theoderici, Oſtrogothorum Regis, qvi Hermenfrido Thuringiae Regi Amalbergam ſororis ſuae filiam collocavit, quae mariti cauſa exitii fuit, et hoc everſo, in Italiam ſe recepit ad Theodatum fratrem.* Vid. Procopius cit. *l. Variae hoc nomen ſcribunt, ut conſtat ex Caſſiodoro, Jornande, qvi Hermenfridi qvoqve meminerunt. Conſulto ſuperſedemus* epocha COSS. Indictionum et Nati Chriſti, *quae nondum in regno Franciae tunc receptae erant, nec me tamen fugit, duas priores interdum Mario Aventicenſi fuiſſe uſurpatas.*

II. Victus acie Hermenfridus, ſalutis cauſa Scheidingam in ripa Vnſtruti ſitam profugit, cum Saxones eum obſidione premerent, dilapſus eſt, qvem publica fide evocavit Theodericus Rex, neqve id abnuit Thuringus, pacis inſtaurandae cupidus, et colloqvii cauſa venit Tulpiacum, oppidum in Vbiis clarum, ubi nihil metuens ex

muro,

muro, in qvo ſecure inambulabat, praeceps datus, finem regni et vitae habuit, non ſine crimine perfidiae Regis Francorum.

Annum exciſi Thuringorum regni, ſubductis rationibus, conſtituo DXXX. Quem ſimul legantur Turonenſis, et huius epitomastes Fredegarius, Aimoinus, et Venantius Honorius Clementianus Fortunatus, in carmine, quod Cl. Browerus edidit pariter atque illustravit, de excidio Thuringiae, et in libr. de Vita S. Radegundis, *quae [illegible], Hermenfridi Fr. filia, a Clothario, Theoderici fratre, [illegible] capta, ac in Franciam abducta, [illegible], quemadmodum in vita eius Venantius [illegible]. Multi annum exciſi huius regni nominant ac definiunt DXXIV. inter quos eſt Sigebertus Gemblacenſis, quem vulgo ſequuntur. Illi ſuffragatur [illegible] Cuſpinianus,* in Dagoberto, p. 9. *Longius Regino abit, atque ad annum CCCCL. retulit memorabilem hanc regni Thuringici [illegible]. Propius acceſſit Aubertus Miraeus, qui annum DXXIX. [illegible]* in Chronico Belgico ad h. A. *Conſulendus [illegible] Hadrianus Valeſius, multae lectionis et [illegible],* libro VII. rerum Francicarum. *[illegible] a Gregorio Turonenſi,* lib. III. cap. 8. *[illegible] tradit,* in Chronico ſec. VI. *Regino, [illegible],* in Chron. A. cit. *Durum et crudele Theodericum [illegible] mento etiam caedis liberorum Hermenfridi, apud Aimoinum* lib. II. cap. 9. *Pariter atque Hugo Flaviniacenſis indicat [illegible] qve Theoderici animum.* in Chronico Virdunenſi. *Caeſar Baronius quoque Clotharium caedis patratae accuſat, quem memoriae lapſus fortaſſe in errorem traxit,* in annal. eccleſ. t. VII. ad A. 525.

III. Qvod regnum cum ſuis legibus floren a Moeno ad Ocram uſqve porrectum inter Lanum et Vnſtrutam, ſylvamqve Herciniam latiſſime patuit, et utramqve Heſſiam, terramqve Miſniae Orientalem, qvae Oſterlandia dicitur, partemqve Orientalis Franciae, qvam Theodericus regno ſuo adiecit, et tractum denique inſignem, inter Albim, Salam Ocramqve protenſum, qvi poſtea ceſſit Saxonibus *Oſtphalis*, veteri ambitu comprehendit.

Thuringiae fines qvondam regionem Theoderici Auſtraſiorum Regis contingebant, atqve adeo Cattorum, qvos Francos appello, et Saxonum cis Viſurgim [illegible]orum finitimi erant, in qvos, traiecto Rheno, Franci mo-

ci [illegible], *atque in ipſa, quod* [illegible] *conſeqvitur, Germania Trans-rhenana ex magna parte regno ſuo* [illegible] *adiunxerunt, partem-qve Thuringiae ad Vniſtrutum ſitae* [illegible]*, in* [illegible] *neraque* Oſtrofranciam [illegible] *Saxones Veterani* [illegible] *par-tem trans Vniſtrutum* [illegible]*, id quod ex* [illegible] *monumentis, diplomatibusque veteribus non eſt difficile colligere.* [illegible] *gatur Vigandus Gerſtenbergk* in Chronico Montis Francorum [illegible] Francoberga *eſt urbis* [illegible]*, ad Adernae fontes in ſuperiori Heſ-ſia extructae, qvod indicat eſt, Thuringiam Cis-* [illegible] *cum u-traqve Heſſia in Theodorici I. Regis Francorum,* [illegible] *niſſe. Caetera Thuringia, qvae ad Septentrionem* [illegible]*,* Northurin-gia [illegible]*, tractum Magdeburgicum, et Comitatum* [illegible] *ſem, una cum oppidis Magdeburgo, Helmaeſtadio continebat.* [illegible] [illegible] *eſt Henr. Meibomius, Helmaeſtadium Saxoniae,* [illegible] *ranae aſſerens, in opuſc.* de Ducibus Saxoniae ante Hermannum Billingum. *Nam huius ditioni poſtea acceſſit et iuncta eſt,* [illegible] *trans Vniſtrutanam, finitimamqve Thuringiae partem ſibi ſubiecerunt, Saxoniaeque fines* [illegible] *hac acceſſione auxerunt.* [illegible]*, qvamobrem Mulhuſa et Northuſa,* [illegible] *urbes, Sa-xoniae veteri annumerentur, et ad* [illegible] Conventus Circulares [illegible] *entur. V. Herm. Conringius in libro* de antiq. ſtatu Helm-ſtadii et viciniae p. 79.

IV. De religione Thuringorum Heſſorumqve laboravit et optime meritus eſt Bonifacius, praeſul animi ſanctitate praeſtantiſſimus, cum poteſtate docendi a Gregorio II. Pont. in Thuringiam dimiſſus, cui neceſſitudo familiaritaſqve in-terceſſit cum Vunebaldo, qvi ſimiliter auctoritate Bonifacii, Thuringiam divinioribus literis erudivit, et pari fide ac dili-gentia eſt munere illo tam arduo et difficili perfunctus.

[illegible] *ſunt* [illegible] Bonifacii, *S. Vilibaldo* de S. Bonifacio cap. VI. VIII. [illegible] in vita eiusdem c. XIII & XXIIX. [illegible] vitae S. Valburgae cap. I. *Quo factum eſt, ut Thuringia* [illegible] [illegible]

[illegible], atque in ipſo, quod hinc conſeqvitur, [illegible] [illegible] et magna [illegible] regna ſua [illegible] [illegible] qve Thuringiae [illegible] [illegible], [illegible] nemqve Oſtrofranciam *[illegible]: Saxones* Veterani *[illegible] partem trans Vniſtrutum [illegible], id quod ex Francicis Saxonicisqve monumentis, diplomatibusqve [illegible] non eſt difficile [illegible]. [illegible] Vigandus Gerſtenbergk* in Chronico [illegible] Francobergae *eſt urbs [illegible], ad Adernae fontes in [illegible] Heſſia extructae: qvod [illegible] eſt, Thuringiam Cis- Vniſtrutanam cum utraqve Heſſia in Theoderici I. Regis Francorum, [illegible] pervenisse. Cetera Thuringia, qvae ad Septentrionem [illegible],* Northuringia *dici ſolita, tractum Magdeburgicum, et Comitatum [illegible], una cum oppido Magdeburgo, Helmaeſtadio [illegible]. Unde [illegible] Helmaeſtadium Saxoniae. [illegible] ranae aſcribunt, in opuſc.* de Ducibus Saxoniae ante Hermannum Billingum. *Nam huius ditioni [illegible] Saxones trans Vniſtrutanam, finitimamqve Thuringiae partem ſibi [illegible], Saxoniaeqve fines nova hac acceſſione auxerunt. [illegible] qvamobrem Mulhuſa et Northuſa, [illegible] urbes, Saxoniae veteri annumerentur, et ad [illegible]* Conventus Circulares *[illegible] entur. V. Herm. Conringius in libro* de antiquitate Helmſtadii et viciniae p. 79.

IV. De religione Thuringorum Heſſorumqve laboravit et optime meritus eſt Bonifacius, praeſul animi ſanctitate praeſtantiſſimus, cum poteſtate docendi a Gregorio II Pont. in Thuringiam dimiſſus, cui neceſſitudo familiaritasqve intercesſit cum Vunebaldo, qvi ſimiliter auctoritate Bonifacii, Thuringiam divinioribus literis erudivit, et pari fide ac diligentia eſt munere illo tam arduo et difficili perfunctus.

[illegible] epiſtolae Bonifacii, S. Villibaldus de S. Bonifacio cap. VI. VII. *[illegible]* in vita eiusdem, c. XIII & XXIIX. *[illegible]* vitae S. Valburgae cap. I. *[illegible] Thuringia [illegible] Heſſia [illegible] Moguntinam, [illegible] [illegible].*

ci moverant, atque in ipsa, quod hinc consequitur, Germaniae recen-rioris tempore neque novum regnum [illegible]*, quae-que Thuringiae cis Visurgim sitae* [illegible]*, in nomen divi-nemque* Oſtrofrancicam [illegible]*; Saxones* Veteranam [illegible] *par-tem trans Unstrutam occuparant, id quod ex Franconicis Saxonicisque monumentis, diplomatibusque veteribus non est difficile collectu. Lau-gatur Vigandus Gerstenbergk* in Chronico Mundi Francorum [illegible] Francoberga *est urbis perantiquae, ad Adrenae fontes in* [illegible] *Hes-sia extructae quod indicat est, Thuringiam Cis- Unstrutanam cum u-traque Hassia in Theodorici I. Regis Francorum,* [illegible] *ve-nisse. Cetera Thuringia, quae ad Septentrionem vergit,* Northurin-gia *dici solita, tractum Magdeburgicum, et Comitatum* [illegible]*, una cum oppidis Magdeburgo, Helmaestadio continebat. Unde expectandus est Herm. Conringius, Helmstadiensis Saxoniae,* [illegible] *ascribunt, in opusc.* de Ducibus Saxoniae ante Hermannum Billingum. *Nam huius ditioni postea accessit et iuncta est, quam Saxones trans Unstrutanam, finitimamque Thuringiae partem sibi subiecerant, Saxoniaeque fines nova hac accessione auxerunt. Quae causa est, quamobrem Mulhusa et Northusa, insignes Northuringiae urbes, Sa-xoniae veteri annumerentur, et ad* [illegible] Conventus Circulares [illegible]*entur. V. Herm. Conringius in libro* de antiq. situ Helm-ſtadii et viciniae p. 79.

IV. De religione Thuringorum Heſſorumque laboravit et optime meritus eſt Bonifacius, praeſul animi ſanctitate praeſtantiſſimus, cum poteſtate docendi a Gregorio II Pont. in Thuringiam dimiſſus, cui neceſſitudo familiaritasque interceſſit cum Vunebaldo, qvi ſimiliter auctoritate Bonifacii, Thuringiam divinioribus literis erudivit, et pari fide ac diligentia eſt munere illo tam arduo et difficili perfunctus.

Testantur haec omnia atque illustribus testimoniis muniunt, [illegible] *Bonifacii, S. Villibaldus* de S. Bonifacio cap. VI VIII. *Othlonus* in vita eiusdem, c. XIII & XXIIX. *Scriptor* vitae S. Valburgae cap. I. *Quo factum est, ut Thuringia perinde ac Hassia* [illegible] *in Moguntinam,* [illegible]